

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

БОЯРИНЯ

НАША КНИГА

Леся Українка

Бояриня

I

Садок перед будинком не дуже багатого, але значного козака з старшини Олекси Перебійного. Будинок виходить у садок великим рундуком, що тягнеться вздовж цілої стіни. На рундуку стіл, дзиглики, на столі прилагоджено до вечері. Стара Перебійниха дає останній лад на столі, їй помагає дочка її Оксана і служебка.

Через садок до рундука ідуть Перебійний і Степан, молодий парубок у московському боярському вбранні, хоча з обличчя його видно одразу, що він не москаль.

П е р е б і й н и й (до гостя)

Моя стара управилась хутенько!

Дивись, уже спорудила й вечерю, поки ми там на цвинтарі балачки провадили.

П е р е б і й н и х а

(зіходить трохи з рундука назустріч гостеві)

Боярине, прошу зажити з нами хліба-солі.

С т е п а н (уклоняючись)

Рад би, шановна паніматко, та не смію, коли б не гнівались старі бояри, — я й так уже давно від них одбився.

П е р е б і й н и й

Про них ти не турбуйся. Підкоморій їх запросив на бенкет, а тебе я випрохав до нас: "Я сам, — кажу їм, — щось недугую трохи, то не можу на бенкетах гуляти, а Степана, по давній приязні до його батька, хотів би пригостити в себе в хаті. Він молодик, йому ще не пристало на бенкети великі учащати". Боярам, видно, вже запах медок та варенуха, отже, роздобрилися та й мовили: "Нехай собі парнінка сидить у тебе хоч і до від'їзду. Навіщо він нам здався?"

С т е п а н

От спасибі, панотченьку!

(Зіходить на рундук з господарями).

П е р е б і й н и й

Я джурі накажу, нехай перенесе твоє манаття до нас, та й заберу тебе в полон, поки не визволять бояри.

С т е п а н

Боже!

Такий полон миліший од визволу.

П е р е б і й н и х а *(до Оксани)*

Піди лиш, доню, там пошли Семена.

(Оксана виходить і незабаром вертається).

С т е п а н

Якби лиш я не став вам на заваді...

П е р е б і й н и х а

Ото б таки! Ще в нас у хаті стане для гостя місця!

П е р е б і й н и й

Ти, синашу, в мене забудь всі церегелі. Таж зо мною небіжчик батько твій хліб-сіль водив, укупі ми й козакували.

(Садовить Степана (сам сідає при столі. До Оксани).

Дочко, ти б нас почастувала на початок.

(Оксана наливає з сулійки дві чарки — батькові й гостеві).

О к с а н а

Боярине, будь ласка, призволяйся.